

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2024-2025

Anul de studiu III / Semestrul II

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Istorie, Litere și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Istorie, Arheologie și Patrimoniu
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență: Istorie
1.6. Programul de studii/calificarea	ISTORIE/istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303), politolog (COR 263304)/ Cod calificare conform ESCO: 2633 – Philosophers, historians and political scientists; 2422 – Political advisers/ Acces în ciclul de masterat

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	LATINI ȘI BIZANTINI. INTERFERENȚE CULTURALE ÎNTRE OCCIDENT ȘI ORIENT			2.2. Cod disciplină	I.3206B	
2.3. Titularul activității de curs	Conf. univ. dr. Cornelia Popa-Gorjanu					
2.4. Titularul activității de seminar/laborator	Conf. univ. dr. Cornelia Popa-Gorjanu					
2.5. Anul de studiu	III	2.6. Semestrul	II	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP) Colocviu	C	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă) Obligativu-O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5. curs	12	3.6. seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					11
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități					

3.7 Total ore studiu individual	33
3.8 Total ore din planul de învățământ	36
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Introducere în Istoria medie universală/Istoria Bizanțului
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală cu Videoproiector
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală cu videoproiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C2. Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. C3. Prezentarea orală și scrisă a cunoștințelor de specialitate.
-------------------------	---

Competențe transversale	CT1. Utilizarea componentelor domeniului Istorie în deplină concordanță cu etica profesională. CT2. Relaționarea în echipă, comunicarea interpersonală și asumare de roluri specifice.
--------------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Interpretarea, compararea și relaționarea datelor și faptelor caracteristice principalelor procese și fenomene istorice, precum și a abordărilor istoriografice legate de acestea
7.2 Obiectivele specifice	Analiza critică a izvoarelor istorice, prin combinarea conștientă a cunoștințelor provenite din afara izvoarelor și pe cele provenite din izvoare pentru (re)stabilirea unor fapte și procese istorice, contextualizarea judecăților de valoare existente cu privire la aceste fapte și procese istorice și corelarea la un nivel elementar a informațiilor disponibile despre trecutul istoric cu problemele prezente în analizele istoriografice referitoare la epoca respectivă.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Istoricul relațiilor dintre Roma și Constantinopol în secolele IV-VIII.	Prelegerea, problematizarea	1 oră
2. Perioada premergătoare cruciadelor. Imperiul Bizantin și ascensiunea arabilor	Prelegerea, problematizare	1 oră
3. Statelor latine din Orient și Imperiul Bizantin.		1 oră
4. Cucerirea Constantinopolului (1204) și afirmarea unor noi state în Peninsula Balcanică.	Prelegerea, problematizare	1 oră
5. Transformarea Imperiului Bizantin într-un stat latin.		1 oră
6. Concluzii.	Problematizare	1 oră

Bibliografie:

Charanis, Peter, „Aims of the Medieval Crusades and how they were by Byzantium”, in *Church History*, Vol. 21, No. 2 (Jun., 1952), p.123-134.

Lilie, Ralph-Johanna, *Byzantium and the crusader states, 1096-1204*, translated by J. C. Morris and Jean E. Ridings, Clarendon Press, Oxford, 1993.

Nicol. Donald, *Byzantium and Venice. A study in diplomatic and cultural relations*, Cambridge University Press, Cambridge, 1999.

Treadgold, W., *Istoria statului și societății bizantine*, vol. I, traducere Mihai-Eugen Avadanei, prefață Victor Spinei, Iași, 2004.

Vauchez, André, *Spiritualitatea evului mediu occidental, secolele VIII-XII*, traducere Doina Marian și Daniel Barbu, postfață Daniel Barbu, București, 1994.

The New Cambridge Medieval History, vol. IV, c. 1024-c. 1198, Part II, edited by David Luscombe, David and Jonathan Riley-Smith, Cambridge University Press, Cambridge, 2004.

The New Cambridge Medieval History, vol. V, c. 1198-c. 1300, edited by David Abulafia, Cambridge University Press, Cambridge, 2006.

1. Controversele legate de locul și rolul episcopilor de Roma respectiv de Constantinopol în ierarhia Bisericii creștine (secolele IV-VII). Canoanele apostolice/canoanele primelor sinoade ecumenice.	Prelegerea, problematizarea	2 ORE
2. Schisma lui Photios: personalitate, etapele schismei și urmările ei.	Prelegerea, problematizarea, dezbateri colective	2 ORE

3.Schisma din anul 1054: cauze, diferende, reprezentanții ambelor părți, desfășurare, urmări.	Prelegerea, problematizarea, dezbateri colectivă	2 ORE
4.Conciliul de la Clarendon și apelul papei pentru cruciadă.	Prelegerea, problematizarea,	2 ORE
5.Bizantini și latini în timpul primei cruciade. Cruciada săracilor. Întâlnirea de la Constantinopol a cruciaților cu împăratul Alexios I Comnenul (1081-1118).	Prelegerea, problematizarea, dezbateri colectivă,	2 ORE
6. Bizantini și latini în timpul primei cruciade. Debarcarea în Asia, primele confruntări cu musulmanii, cucerirea Antiohiei și nerespectarea tratatului cu Alexios I Comnenul.	Prelegerea, problematizarea, dezbateri colectivă,	2 ORE
7. Relațiile bizantinilor cu latinii în timpul cruciadei a II-a (1146-1148). Conflictul dintre normanzi și bizantinii.	Prelegerea, problematizarea, dezbateri colectivă	2 ORE
8. Ludovic al VII-lea, Conrad al III-lea, Frederik II Barbarossa, Nūr-al Dîn și Manuel I Comnenul.	Problematizarea, dezbateri colectivă	2 ORE
9.Relățiile diplomatice latino-bizantine din timpul cruciadei a III-a (1187-1192)..	problematizarea, dezbateri colectivă,	2 ORE
10.Cucerirea Ierusalimului de către Saalah-al-Din reacția Occidentului și a Imperiului Bizantin.	problematizarea, dezbateri colectivă,	2 ORE
11 . Cucerirea Constantinopolului de către latini și înrăutățirea relațiilor dintre aceștia și bizantini.	Prelegerea, problematizarea, dezbateri colectivă	2 ORE
12. Colocviu	Oral	2 ORE

Bibliografie

- Vasiliev, A. A., *Istoria Imperiului Bizantin*, traducere și note Ionuț-Alexandru Tudorie, Vasile-Adrian Carabe, Sebastia-Laurențiu Nagaru, studiu introductiv Ionuț-Alexandru Tudorie, Iași, 2010.
- Leo the Deacon, *The History. Byzantine Military Expansion in the Tenth Century*, introduction translation and annotations by Alice-Mary Talbot and Denis F. Sullivan, with the assistance of George T. Dennis and Stamatina McGrath, Washington, 2005.
- Ică Jr., Ioan I., "950 de ani de la marea schismă. Interpretare prima parte și documente", în *Revista Teologică*, serie nouă, anul XIV (86), nr. 3, 2004, p. 9-40.
- Dvornik, Francisc, *The Photian Schism. History and Legend*, Cambridge, 1970.
- Nicol, Donald M., *Byzantium and Venice. A study in diplomatic and cultural relations*, Cambridge, 1988.
- Nicephore Bryennios, „Les quatre livres des histories”, traduction française avec notes par Henti Gregoire, în *Byzantion*, tome XXV-XXVI-XXVII, 1955-1956-1957, p. 881-926.
- Arab Historians of the Crusades*, selected and translated from the Arabic sources by Francesco Gabrieli, translated from the Italian by E. J. Costello, London, 1984.
- Geoffroy de Villeharouin, *Cucerirea Constantinopolului*, traducere și note Tatiana Ana Fluieraru, editie îngrijita și prefata Ovidiu Pecican, Cluj Napoca, 2002.
- Robert de Clari, *Cei care au cucerit Constantinopolul*, raducere și note Tatiana Ana Fluieraru, editie îngrijita și prefata Ovidiu Pecican, Cluj Napoca, 2005.
- Crusaders as Conquerors. The Chronicle of Moreea*, translated from the greek, wuith notes and introduction by Harold E. Lurier, New York and London, 1964.
- George Akropolites, *The History*, introduction, translation and commentary Ruth Macrides, Oxford, 2005.
- Georges Pachimeres, *Relationes Historiques*, vol. I-IV, edition, introduction et notes par Albert Failler, traduction par Vitalien Laurent, Paris, 1984 (1984, 1999, 1999).

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Utilizarea resurselor bibliografice și arhivistice specifice.
Studiul și cercetarea interdisciplinară.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Utilizarea adecvată a cunoștințelor de specialitate.	<i>orală</i>	25%
10.5 Seminar/laborator	1. Capacitatea de interpretare a unor texte/documente 2. Capacitatea de a realiza, în formă scrisă, a unui referat și susținerea orală a acestuia. 3. Spiritul critic. 4. Participarea la dezbaterile colective.	<i>orală</i>	75%
10.6 Standard minim de performanță: nota 5. Capacitatea de a realiza, în formă scrisă, a unui referat și susținerea orală a acestuia.			

Data completării
14.09.2024

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
17.09.2024

Semnătura directorului de departament

Anexă la Fișa disciplinei (facultativă)

ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

b. Evaluare – mărire de notă

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	

c. Evaluare – restanță

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*,**			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	

*Formulare orientativă

**Dacă disciplina are prevăzute ore de laborator trebuie prevăzute modalitățile de recuperare a acestor